

**USTAVNI SUD
BOSNE I HERCEGOVINE**

**УСТАВНИ СУД
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**CONSTITUTIONAL COURT
OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

**USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE
УСТАВНИ СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
CONSTITUTIONAL COURT OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

Izdavač/Publisher:
USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE
CONSTITUTIONAL COURT OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 6/III

Za izdavača/For publisher:
ZLATKO M. KNEŽEVIĆ

Urednik/Editor:
MIRSAĐ ĆEMAN

Uređivački odbor/Editorial Board:
MIRSAĐ ĆEMAN
ZLATKO M. KNEŽEVIĆ
MIODRAG SIMOVIĆ
ARIJANA DŽANOVIĆ
ERMINA DUMANJIĆ
AMELA HARBA-BAŠOVIĆ
AZEM KRAJINIĆ

**Prijevod, lektura i korektura/
Translation, Editing and Proofreading:**
JEZIČKI ODJEL USTAVNOG SUDA BiH
LANGUAGE SERVICES DEPARTMENT OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF BiH

Prijelom i dizajn/Layout and Design:
AMELA HARBA-BAŠOVIĆ

Štampa/Printed by:
ŠTAMPARIJA FOJNICA d.d., Fojnica

Tiraž/Print run:
150

Ustavni sud će podržavati ovaj Ustav.
Odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

(*Član VI/3. i 4. Ustava Bosne i Hercegovine*)

Уставни суд ће штитити овај Устав.
Одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

(*Члан VI/3 i 4 Устава Босне и Херцеговине*)

The Constitutional Court shall uphold this Constitution.
Decisions of the Constitutional Court shall be final and binding.

(*Article VI(3) and (4) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina*)

Ustavni sud Bosne i Hercegovine smješten je u zgradi Predsjedništva BiH u ulici Reisa Džemaludina Čauševića 6/III, Sarajevo

Уставни суд Босне и Херцеговине смјештен је у згради Предсједништва БиХ, у улици Реиса Џемалудина Чаушевића 6/III, Сарајево

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina is seated in the building of the Presidency of BiH, Reisa Džemaludina Čauševića No. 6/III, Sarajevo

Tel: +387 33 251 226
Fax: +387 33 561 134
e-mail: info@ustavnisud.ba
www.ustavnisud.ba
www.ccbh.ba

УВОД

Златко М. Кнежевић

Предсједник
Уставног суда
Босне и Херцеговине

INTRODUCTION

Zlatko M. Knežević

President
Constitutional Court of
Bosnia and Herzegovina

Уставни суд Босне и Херцеговине своју уставну улогу и надлежности остварује пуном примјеном својих овлашћења, штитећи и Устав Босне и Херцеговине, а и појединачна и колективна права гарантована Уставом.

Историјат рада Уставног суда, и у периоду од 1963. до 1995, а нарочито у периоду од 1995. године до данас, показује један сталан напредак у заштити гарантованих уставних права у различитим друштвеним системима и историјским периодима. Вашу пажњу скрећем на постдјтонски период рада Уставног суда, у којем је Уставни суд неспорно имао водећу, а често и пресудну улогу у остваривању права грађана након претходног трагичног периода.

У мају 2017. године Уставни суд је обиљежио 20 година рада Уставног суда Босне и Херцеговине у постдјтонском периоду. Тим поводом, уз присуство гостију из земље, представника домћих институција и међународних организација, одржана је свечана пленарна сједница Уставног суда, те организована конференција за медије и Дан отворених врата, на којима је презентован рад Уставног суда. Истовремено, значајна публикација коју је Уставни суд сачинио „Уставни суд БиХ 1997-2017“ представљена је јавности и њена промоција је изазвала велики интерес стручне и опште јавности.

Стално повећање броја апелација којима се грађани обраћају Уставном суду тражећи коначну оцјену да ли су њихова права у поступцима пред редовним судовима повријеђена или не говори о неспорном повјерењу које јавност има у позицију и одлучивање Уставног суда.

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina exercises its role and responsibilities by fully applying its powers, thereby protecting the Constitution of Bosnia and Herzegovina and individual and collective rights guaranteed under the Constitution.

The historical background of the Constitutional Court during the period from 1963 through 1995, in particular during the period from 1995 to date, indicates a constant progress in the protection of constitutional rights in various social systems and throughout different historical periods. I would particularly like to draw attention to the post-Dayton period of work of the Constitutional Court, during which the Constitutional Court has had a leading and, very often, a crucial role when it comes to the exercise of civil rights after the past tragic period.

In May 2017, the Constitutional Court marked its 20th anniversary in the post-Dayton period. On that occasion, with attendance of the representatives of national and international institutions and organisations, the Constitutional Court held the solemn plenary session and the Open door press conference for the representatives of media and presented the work of the Constitutional Court. At that time, the Constitutional Court also presented a publication "Constitutional Court of BiH 1997-2017" attracting a huge interest among academic community and general public.

Constant rise in the number of appeals, whereby the citizens address the Constitutional Court seeking final assessment as to whether their rights in cases before ordinary courts have been violated shows an undisputable trust of public in the position

Међутим, то истовремено ставља и велик терет пред Уставни суд који је суочен с потребом одговора у што краћем року, а поштујући стандарде не само Устава Босне и Херцеговине већ и конвенцијског права које представља саставни дио нашег уставног система. С поносом истичем непспорну чињеницу да Уставни суд успијева да у разумним роковима одлучи о свим захтјевима без обзира на број и њихову сложеност.

Посебно указујем да је Уставни суд приликом доношења својих одлука из тзв. апстрактне надлежности имао често тешку и друштвено озбиљну улогу да, без обзира на озбиљна друштвена оспоравања и супротне ставове, у околностима постојећег уставног система штити уставни поредак, при томе исказујући свој јединствен став да спровођење одлука Уставног суда представља основни услов оцјене озбиљности сваког, па и нашег друштва.

Уставни суд у свом раду поштује и потиче и интерес јавности за свој рад и одлучивање како својим учествовањем на свим релевантним домаћим и међународним стручним скуповима тако и ажурним објављивањем свих одлука које доноси на својој интернет страници.

Стога и ова публикација представља испуњење обавезе о обавјештавању јавности о раду и дјеловању Уставног суда.

Кабинет предсједника
Уставног суда

Office of the President of the
Constitutional Court

and decision-making of the Constitutional Court. However, that places a huge burden on the Constitutional Court that is faced with the need of responding urgently while complying with the standards of not only the Constitution of Bosnia and Herzegovina, but also of the Convention law, which represents an integral part of our constitutional system. I am proud to point to an indisputable fact that the Constitutional Court manages to adopt decisions on all requests within the reasonable period, regardless of the number of cases and their complexity.

In particular, I would like to point out that the Constitutional Court has had a difficult and important social role to, under the circumstances of the existing constitutional system, protect the constitutional system by its decisions related to abstract judicial review. As a result, the Constitutional Court has been faced with serious challenges and conflicting opinions within the society. Nevertheless, the Constitutional Court has maintained its unique standpoint that enforcement of decisions of the Constitutional Court is a basic requirement for assessing any society as responsible, including our society.

The Constitutional Court respects and encourages an interest of public in its work and decision-making by both participating at all relevant domestic and international gatherings of academic community and by updating its webpage by publishing all adopted decisions.

Therefore, this publication is a way of honouring the commitment of informing the public about the work and activities of the Constitutional Court.

Свечана пленарна сједница одржана поводом обиљежавања 20 година рада Уставног суда Босне и Херцеговине у постдайтонском периоду, Сарајево, мај 2018. године

Solemn Plenary Session held on the occasion of marking the 20th Anniversary of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina in the post-Dayton period, Sarajevo, May 2018

SASTAV

COMPOSITION

ZLATKO M. KNEŽEVIĆ,
Predsjednik/President

MATO TADIĆ,
Potpredsjednik/Vice-President

MIRSAD ĆEMAN,
Potpredsjednik/Vice-President

MARGARITA CACA-NIKOLOVSKA,
Potpredsjednica/Vice-President

TUDOR PANTÍRU,
Sudija/Judge

VALERIJA GALIĆ,
Sutkinja/Judge

MIODRAG SIMOVIĆ,
Sudija/Judge

SEADA PALAVRIĆ,
Sutkinja/Judge

GIOVANNI GRASSO,
Sudija/Judge

Ustavni sud Bosne i Hercegovine sastoji se od devet članova.

a) Četiri člana bira Predstavnički dom Federacije, a dva člana Skupština Republike Srpske. Preostala tri člana bira predsjednik Evropskog suda za ljudska prava nakon konsultacija sa Predsjedništvom.

b) Sudije će biti istaknuti pravnici visokog moralnog ugleda. Svako ko udovoljava takvoj kvalifikaciji i ima pravo glasa može biti imenovan za sudiju Ustavnog suda. Sudije koje bira predsjednik Evropskog suda za ljudska prava ne mogu biti državljeni Bosne i Hercegovine ili bilo koje susjedne države.

c) Mandat sudija imenovanih u prvome sazivu biće pet godina, izuzev ako podnesu ostavku ili budu s razlogom razriješeni na osnovu konsenzusa ostalih sudija. Sudije koji su imenovani u prvome sazivu ne mogu biti reimenovani. Sudije koji će biti imenovani nakon prvog saziva služiće do navršenih 70 godina života, izuzev ako podnesu ostavku ili budu s razlogom razriješeni na osnovu konsenzusa ostalih sudija.

d) Za imenovanja koja se budu vršila nakon isteka perioda od pet godina od prvih imenovanja, Parlamentarna skupština može zakonom predvidjeti drugačiji način izbora troje sudija koje bira predsjednik Evropskog suda za ljudska prava.

(Član VI/1. Ustava
Bosne i Hercegovine)

Sudija djeluje u Ustavnom суду u ličnom svojstvu.

(Član 80.3. Pravila Ustavnog suda¹)

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina shall have nine members.

a) Four members shall be selected by the House of Representatives of the Federation, and two members by the Assembly of the Republika Srpska. The remaining three members shall be selected by the President of the European Court of Human Rights after consultation with the Presidency.

b) Judges shall be distinguished jurists of a high moral standing. Any eligible voter so qualified may serve as a judge of the Constitutional Court. The judges selected by the President of the European Court of Human Rights shall not be citizens of Bosnia and Herzegovina or of any neighboring state.

c) The term of judges initially appointed shall be five years, unless they resign or are removed for cause by consensus of the other judges. Judges initially appointed shall not be eligible for reappointment. Judges subsequently appointed shall serve until age 70, unless they resign or are removed for cause by consensus of the other judges.

d) For appointments made more than five years after the initial appointment of judges, the Parliamentary Assembly may provide by law for a different method of selection of the three judges selected by the President of the European Court of Human Rights.

(Article VI (1) of the Constitution of
Bosnia and Herzegovina)

Each judge shall act in the Constitutional Court in their personal capacity.

(Article 80(3) of the Rules of the
Constitutional Court¹)

¹ Prečišćeni tekst, „Službeni glasnik BiH“ broj 94/14

1 Revised text Official Gazette of BiH, 94/14

*Sutkinje i suci Ustavnog suda
Judges of the Constitutional Court*

Prije preuzimanja dužnosti svaki izabrani sudac na prvome zasjedanju Ustavnoga suda u plenarnoj sjednici kojoj je taj sudac nazočan ili, u slučaju potrebe, pred predsjednikom Ustavnoga suda daje i potpisuje sljedeću svečanu izjavu:

Svečano izjavljujem da će se u obnašanju dužnosti suca Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine pridržavati Ustava i zakonā Bosne i Hercegovine, da će dužnost suca obnašati savjesno i nepristrano.

(Članak 82. Pravila Ustavnog suda)

Before taking up office, each elected judge shall, at the first sitting of the plenary Court at which the judge is present or in case of need, before the President of the Constitutional Court, take the following oath or make the following solemn declaration:

I solemnly declare that in exercising my functions as a judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, I will uphold the Constitution and laws of Bosnia and Herzegovina and that I will exercise my functions as a judge conscientiously and impartially.

(Article 82 of the Rules of the Constitutional Court)

*Судкиње и судије Уставног суда
Judges of the Constitutional Court*

Предсједник Уставног суда се бира на пленарној сједници тајним гласањем ротацијом судија које су изабрали законодавни органи ентитета из члана VI/1а) Устава БиХ с тим да у два узастопна мандата предсједник Уставног суда не може да буде из реда конститутивног народа или Осталих из ког је био претходни, нити предсједник прије њега.

(...)

Предсједник Уставног суда представља Уставни суд, организује, руководи, заказује и предсједава сједницама и јавним расправама, потписује одлуке Уставног суда, стара се о остваривању сарадње с другим институцијама, доноси појединачне акте и врши друге дужности предвиђене овим правилима и другим актима Уставног суда.

(Чл. 83/1 и 85 Правила Уставног суда)

The Constitutional Court shall elect its President at the session of plenary Court by secret ballot by a rotation of the judges selected by the legislative authorities of the Entities under Article VI(1)(a) of the Constitution of BiH; the President of the Constitutional Court may not be from among the constituent peoples or Others that the former and the second former President were selected from, in two consecutive terms.

(...)

The President of the Constitutional Court shall represent the Constitutional Court, organize, direct, convene and chair the sessions and public hearings, sign the decisions of the Constitutional Court, be responsible for cooperation with other institutions, issue individual acts and carry out other duties as specified in these Rules and other acts of the Constitutional Court.

(Articles 83(1) and 85 of the Rules of the Constitutional Court)

ЗЛАТКО М. КНЕЖЕВИЋ

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине

ZLATKO M. KNEŽEVIĆ

President
Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

Рођен је 1960. године у Босанском Новом, где је завршио основну школу и гимназију. Правни факултет завршио је у Београду, а правосудни испит положио 1987. године у Сарајеву. Након кратког запослења у СОУР „Сана“ Босански Нови, радио је у Основном суду у Босанском Новом као судијски приправник и стручни сарадник, а потом у Општинској управи Босански Нови на рукводећим радним мјестима. Од краја 1991. године обављао је адвокатску дјелатност у самосталној канцеларији, а од 1996. године у заједничкој адвокатској канцеларији у Босанском Новом. Дужност судије Уставног суда Босне и Херцеговине обавља од 1. јула 2011. године. Дужност потпредсједника обављао је од 2015. до 2018. године када је изабран за предсједника Уставног суда Босне и Херцеговине.

Члан је Венецијанске комисије испред Босне и Херцеговине од 2013. године. Био је члан Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине и предсједник Извршног одбора Адвокатске коморе Републике Српске. Носилац је највећег признања Адвокатске коморе Републике Српске. Завршио је многобројне стручне обуке у земљи и иностранству, превасходно из области кривичног права, области заштите људских права и примјене Европске конвенције о људским правима и слободама, европског права, као и организације и управљања ресурсима у правосуђу, те правосудног менаџмента. Вишегодишњи је предавач у организацијама ОКО (Одсјек кривичне одбране) Босне и Херцеговине, ОЕБС Босне и Херцеговине и УНДП, а у вези са стручним усавршавањем адвоката из дјелокруга кривичног права с посебним нагласком на предмете ратних злочина. Био је члан комисија за измјене и допуне Закона о кривичном поступку Републике Српске и Закона о бесплатној правној помоћи Босне и Херцеговине. Аутор је више радова из области кривичног права објављених у стручним публикацијама у Босни и Херцеговини и Републици Србији.

President Knežević was born in Bosanski Novi in 1960, where he completed both primary and general-program secondary schools. He graduated from the Law Faculty in Belgrade, passing the Bar exam in Sarajevo in 1987. After a brief employment with the „Sana“ Company, Bosanski Novi, he worked as judicial intern and law clerk at the Basic Court in Bosanski Novi and then in the Municipal Administration Bosanski Novi holding various management positions. As of the end of 1991, he worked as an attorney in his private practice and as of 1996 in the joint law office in Bosanski Novi. He holds the office of a Judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina as of 1 July 2011. He served as the Vice-President from 2015 to 2018 when he was elected President of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina.

He is a member of the Venice Commission on behalf of Bosnia and Herzegovina as of September 2013. He was a member of the High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina and the President of the Executive Committee of the Bar Association of the Republika Srpska. He is the recipient of the highest recognition award of the Bar Association of the Republika Srpska. He participated in a number of professional trainings both in country and abroad, primarily relating to the field of criminal law, the protection of human rights and application of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, European law and organization and management of resources in judiciary as well as seminars regarding judicial management. He is a lecturer for many years in organizations such as "OKO" (Criminal Defence Section) of Bosnia and Herzegovina, the OSCE Mission to BiH and the UNDP relating to the professional development of attorneys in the field of criminal law with a special emphasis on the war crime cases. He was a member of the Commission for Amendments to the Criminal Procedure Code of the Republika Srpska and the Law on Free Legal Aid of Bosnia and Herzegovina. He is the author of a number of papers on criminal law published in the professional publications in Bosnia and Herzegovina and the Republic of Serbia.

MATO TADIĆ

Dopredsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

MATO TADIĆ

Vice-President
Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

Roden je 1952. godine u Brčkom. Završio je Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu. Profesionalnu karijeru započeo je u Osnovnom javnom tužiteljstvu Brčko, gdje je nakon položenog pravosudnog ispita 1978. godine obnašao dužnost zamjenika, a potom javnog tužitelja. Od 1991. godine bio je zamjenik republičkog javnog tužitelja BiH u Sarajevu. Početkom 1994. godine, nakon Vašingtonskog sporazuma kojim je uspostavljena Federacija Bosne i Hercegovine, imenovan je za ministra pravde u Vladi Republike i Federacije BiH. Od 1996. godine do konca 1998. godine bio je ministar pravde Federacije BiH. Od 1999. godine obnašao je dužnost člana (suca) Doma za ljudska prava za BiH, a od 2003. godine bio je i dopredsjednik Doma za ljudska prava za BiH i predsjednik drugog Vijeća Doma za ljudska prava za BiH. U 2002. godini izabran je za suca Ustavnoga suda BiH. Od konstituiranja Ustavnoga suda BiH 2003. godine pa do 2006. godine obnašao je dužnost predsjednika Suda. Na dužnost dopredsjednika Ustavnoga suda BiH izabran je 2015. godine a reizabran 2018.

Objavio je više stručnih radova na temu kaznenoga i ustavnoga prava, uprave i lokalne samouprave, te Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Također je recenzent, autor i koautor više stručnih knjiga i publikacija. Dugogodišnji je član/predsjednik i ispitivač u Povjerenstvu za polaganje pravosudnog ispita na razini Bosne i Hercegovine i Federacije BiH. Predavač je u organizaciji OKO (Odsjek kaznene obrane) i u OSCE-u za Bosnu i Hercegovinu. Kao pravni ekspert sudjelovao je na mnogim međunarodnim konferencijama o Bosni i Hercegovini i Federaciji BiH, između ostalih i na konferenciji održanoj u Daytonu. Sudionik je velikog broja domaćih i međunarodnih konferenciјa o ustavnom pravu i ulozi Ustavnog suda u zaštiti ustavnih i ljudskih prava, te vladavini prava.

Vice-President Tadić was born in Brčko in 1952. He graduated from the Faculty of Law at the University of Sarajevo. He began his professional career with the Basic Public Prosecutor's Office in Brčko where, after passing the bar exam in 1978, he held the office of the Deputy Public Prosecutor and then the Public Prosecutor. As of 1991, he was the Republic Deputy Public Prosecutor for BiH in Sarajevo. In the beginning of 1994, after the Washington Agreement, which established the Federation of Bosnia and Herzegovina, he was appointed Minister of Justice in the Government of the Republic and the Federation of Bosnia and Herzegovina. As of 1996 to the end of 1998, he served as a Minister of Justice of FBiH. As of 1999, he was a member (Judge) of the Human Rights Chamber for BiH and as of 2003, the Vice-President of the Human Rights Chamber for BiH and President of Panel II of the Human Rights Chamber for BiH. In 2002, he was appointed Judge of the Constitutional Court of BiH. From its constituting in 2003 until 2006, he held the office of the President. In 2015, he was appointed Vice-President of the Constitutional Court of BiH. He was elected Vice-President of the Constitutional Court of BiH in 2015 and for a second term in 2018.

He is the author of a number of professional papers on criminal and constitutional law, administration and local self-government and subjects relating to the European Convention of Human Rights and Fundamental Freedoms. He is also a reviewer, author and co-author of a number of professional books and publications. He is a long standing member/president and examiner of the Committee of Bar Examiners at the level of Bosnia and Herzegovina and the Federation of Bosnia and Herzegovina. He is also a lecturer in the organization „OKO“ (Criminal Defence Section) and the OSCE Mission to BiH. As a legal expert, he participated in many international conferences on Bosnia and Herzegovina and the Federation of BiH, including the conference held in Dayton. He is also a participant of numerous national and international conferences on the constitutional law and role of the Constitutional Court in protecting human rights and fundamental freedoms and the rule of law.

MIRSAĐ ĆEMAN
Potpredsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

MIRSAĐ ĆEMAN
Vice-President
Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

Roden je 1955. godine u Miljanovcima (općina Tešanj). Diplomirao je 1979. godine na Pravnom fakultetu u Banjoj Luci. Pravosudni ispit položio je 1998. godine u Sarajevu. Od 1979. do 1982. godine radio je u Općini Tešanj, prvo kao pripravnik, a zatim kao referent za organizaciju i unapređenje rada organa uprave i referent za normativnu djelatnost. Od 1982. do 1990. godine bio je šef Službe za samoupravne i pravne poslove u „Energoinvest“ RO „Enker“ u Tešnju. Od 1991. do 1993. godine bio je predsjednik Izvršnog odbora Općine Tešanj. U periodu od 1990. do 2006. godine biran je za poslanika u zakonodavnim organima u Bosni i Hercegovini (Skupština S/RBiH itd.), gdje je angažiran uglavnom u stručnim/pravnim radnim tijelima. U više navrata bio je član redovnih ili *ad hoc* komisija za ustavna pitanja. Učestvovao je u značajnom broju stručnih skupova i konferencija u Bosni i Hercegovini i inozemstvu na temu ustavne problematike i ljudskih prava i sloboda. Jedan broj radova iz ove oblasti je objavljen u zbornicima i drugim publikacijama. Od 2007. godine pa do dolaska na dužnost sudije Ustavnog suda bavio se advokaturom u Sarajevu. Ovlašteni-registrirani je medijator. Za sudiju Ustavnog suda Bosne i Hercegovine izabran je 2008. godine. Dužnost predsjednika Ustavnog suda BiH obavlja je u periodu od 2015. do 2018. godine kada je izabran za potpredsjednika Suda.

Stručno se usavršavao u zemlji i inostranstvu iz oblasti reforme pravosuđa, primjene Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, izrade pravnih propisa, zatim krivičnih, parničnih i drugih postupaka, međunarodnog humanitarnog prava itd. Koautor je Priručnika za izradu pravnih propisa u okviru Projekta razvoja sektora pravosuđa u Bosni i Hercegovini. Kao konsultant bio je angažiran u izradi jednog broja sistemskih zakona i drugih propisa. Višegodišnji je član Komisije za polaganje pravosudnog ispita na nivou Bosne i Hercegovine i ispitivač za oblast Ustavni sistem i organizacija pravosuđa (ranije za oblast Upravno i Radno pravo).

Vice-President Ćeman was born in Miljanovci (Tešanj Municipality) in 1955. He graduated from the Faculty of Law in Banja Luka in 1979. He passed the Bar exam in Sarajevo in 1998. From 1979 to 1982 he was employed in Tešanj Municipality first as a judicial intern, then as an officer responsible for organizing and promoting the work of administrative bodies and normative activities. He was the Head of the Office of Administrative and Legal Affairs in ENERGOINVEST, "ENKER", Tešanj from 1982 to 1990. From 1991 to 1993 he was the President of the Executive Board of Tešanj Municipality. From 1990 to 2006 he served as a delegate in the legislative bodies of Bosnia and Herzegovina (Assembly of S/R BiH, etc.). He was actively involved in expert/legal working bodies. On several occasions, he was a member of regular or *ad hoc* commissions dealing with constitutional matters. He has taken part in a significant number of gatherings and conferences in Bosnia and Herzegovina and abroad dealing with constitutional and human rights and freedoms issues. He published a number of papers relating to this field in conference proceedings and other publications. From 2007 until his appointment to the Constitutional Court of BiH, he practiced law in Sarajevo. He is also a registered mediator. In 2008, he was appointed Judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina. He served as the President of the Constitutional Court of BiH from 2015 to 2018 when he was elected Vice-President of the Court.

He pursued his professional development in the country and abroad in the following subject areas: judicial reform, application of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, legislative drafting, criminal, civil and other proceedings, international humanitarian law, etc. He is a co-author of the Legislative Drafting Manual as a part of the Justice Sector Development Project in Bosnia and Herzegovina. He was engaged as a consultant in drafting a number of organic laws and other regulations. He is a long standing member of the Committee of Bar Examiners at the level of Bosnia and Herzegovina and examiner in the subjects Constitutional System and Judiciary Organisation (previously subjects Administrative and Labour Law).

MARGARITA TSATSA-NIKOLOVSKA

Vice-President

Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

MARGARITA CACA-NIKOLOVSKA

Potpredsjednica

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Vice-President Tsatsa-Nikolovska was born in 1950 in Skopje. She graduated from the Law Faculty of the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje. She worked as an intern and after passing the Bar Exam (1977) as a law clerk in the Skopje Regional Court. She was appointed Judge of the Municipal Court I in Skopje in 1978 and subsequently served as the Judge of the Skopje Regional Court (1987) and as the Judge at the Court of Appeals in Skopje. From 1997 to 1998 she was the Judge of the Supreme Court of the Republic of Macedonia. She also served as a Judge from the Republic of Macedonia to the European Court of Human Rights from 1998 to 2008.

From 1994 to 1998 she was a member of the Board of Directors of the Macedonian Judges Association and from 1995 to 2006, she was the representative of the Macedonian Judges Association at the European and International Association of Judges (EAJ or AJ) in which she was actively involved. Until 1998, she was an active member of the Macedonia's Committee for the International Protection of Children. As of 2009 she serves as the Chairman of the Civil Association Institute for Human Rights in the Republic of Macedonia. From 2010 to 2014 she was a member of the Board of Directors of the Macedonian Open Society Foundation and as of 2011 she is a member of the Board of Directors of the Helsinki Committee for Human Rights of Macedonia. She maintains a close collaboration with a number of international human-rights-orientated organizations. She was appointed international judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina in 2011. She was elected Vice-President of the Constitutional Court of BiH in 2015 and elected for a second term in 2018.

She was a lecturer at a number of trainings, seminars and conferences on the European Convention for the Protection of Human Rights and was engaged as a legal expert in the human rights protection field. She is an author of a number of professional publications concerning law, in particular those relating to the human rights and fundamental freedoms.

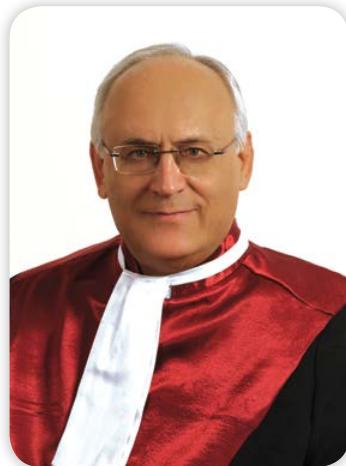
Rođena je 1950. godine u Skoplju. Diplomirala je na Pravnom fakultetu Univerziteta „Sv. Kiril i Metodije“ u Skoplju. Radila je kao pripravnica, a poslije položenog pravosudnog ispita (1977. godine) kao stručna saradnica Okružnog suda Skopje. Za sutkinju Osnovnog suda I u Skoplju izabrana je 1978. godine, za sutkinju Okružnog suda Skopje 1987. godine, a kasnije za sutkinju Apelacionog suda Skopje. Od 1997. do 1998. godine obavljala je dužnost sutkinje Vrhovnog suda Republike Makedonije. Za sutkinju Evropskog suda za ljudska prava iz Republike Makedonije izabrana je 1998. godine i tu dužnost je obavljala do 2008. godine.

Od 1994. do 1998. godine bila je članica upravnog odbora makedonskog Udruženja sudija, a od 1995. do 2006. godine predstavnica makedonskog Udruženja sudija pri Evropskoj i međunarodnoj asocijaciji sudija (EAJ ili AJ) u čijim komisijama je aktivno radila. Do 1998. godine bila je aktivna članica Komiteta za međunarodnu zaštitu djece Makedonije. Od 2009. godine predsedava Institutom za ljudska prava Makedonije. Od 2010. do 2014. godine bila je članica upravnog odbora Fondacije otvorenog društva Makedonije, a od 2011. godine i članica upravnog odbora Helsiškog komiteta za ljudska prava u Republici Makedoniji. Blisko sarađuje s brojnim međunarodnim organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih prava. Za međunarodnu sutkinju Ustavnog suda Bosne i Hercegovine imenovana je 2011. godine. Za potpredsjednicu je izabrana je 2015. godine a 2018. godine reizabrana na istu dužnost.

Predavala je na brojnim obukama, seminarima i konferencijama o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i bila angažirana kao pravni ekspert u oblasti ljudskih prava. Autorica je značajnog broja stručnih članaka iz oblasti prava, naročito onih koji se odnose na zaštitu ljudskih prava i sloboda.

TUDOR PANTÍRU
Judge
Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

ТУДОР ПАНТИРУ
Судија
Уставног суда Босне и Херцеговине

Judge Pantíru was born in 1951 in Baraboi (Republic of Moldova). He earned his MA in Law at the Faculty of Law, State University of Moldova. From 1977 to 1980 he worked as an attorney – a member of the Bar Association of the Republic of Moldova. From 1980 to 1987 he held the office of Judge and from 1987 to 1990 he served as the President of the Frunze District Court in Chisinau. He served as the Chairman of the Committee for the Evaluation, Admission and Promotion of Judges of the Republic of Moldova from 1988 to 1990. From 1990 to 1994 he served as a member of the Parliament of the Republic of Moldova and in the period from 1990 to 1992 he was the President of the Legal Committee of the Parliament. From 1992 to 1996 he was the Ambassador, Permanent Representative of the Republic of Moldova to the United Nations. From 1996 to 2001 he served as a Judge of the European Court of Human Rights in Strasbourg. In 2002 he was appointed Judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina. He was elected Vice-President for two terms, from 2003 to 2006 and 2012 to 2015. In 2002 he took office of the international judge at the Supreme Court of Kosovo and in 2005 office of the President of the Special Chamber of the Supreme Court of Kosovo (the Commercial Tribunal controlled by the United Nations). From 2008 to 2012 he was a member of the Romanian Parliament and President of the Legal Subcommittee Monitoring the Enforcement of Judgments of the European Court of Human Rights. During the same period, he was a member of the Committee on Legal Affairs and Human Rights of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe. As of 2013 he serves as a Judge of the Constitutional Court of the Republic of Moldova. He served as the President of the Constitutional Court of the Republic of Moldova from May 2017 to February 2018.

He published numerous articles in law journals and he also wrote the paper „The Protection of Refugees under the ECHR“ in the book „Jurisprudence of the International Legal Institutions in Refugee Matters“, edited by UNHCR, BO in Moldova, Chisinau, 2000.

Рођен је 1951. године у Baraboi (Република Молдавија). Магистрирао је на Правном факултету Државног универзитета у Молдавији. Од 1977. до 1980. године радио је као адвокат – члан Адвокатске коморе Републике Молдавије. Од 1980. до 1987. године обављао је функцију судије, а од 1987. до 1990. године функцију предсједника Окружног суда Frunze у Кишињеву. Дужност предсједника Комисије за избор, именовање и постављање судија Републике Молдавије обављао је од 1988. до 1990. године. Од 1990. до 1994. године био је члан Парламента Републике Молдавије, а од 1990. до 1992. године предсједавао је Правном комисијом тог Парламента. Био је амбасадор – стални заступник Републике Молдавије при Уједињеним нацијама од 1992. до 1996. године. Од 1996. до 2001. године обављао је функцију судије Европског суда за људска права у Стразбуру. За судију Уставног суда Босне и Херцеговине именован је 2002. године. Дужност потпредсједника Уставног суда БиХ обављао је у два мандата, од 2003. до 2006. године и од 2012. до 2015. године. Године 2002. преузео је дужност међународног судије Врховног суда Косова, а 2005. године дужност међународног предсједавајућег судије Посебног вијећа Врховног суда Косова (Привредни суд под контролом Уједињених нација). Од 2008. до 2012. године обављао је дужност члана румунског Парламента и предсједника Правног поткомитета за надгледање спровођења пресуда Европског суда за људска права. У истом периоду био је и члан комитета за правне послове и људска права при Парламентарној скупштини Савјета Европе. Од 2013. године обавља дужност судије Уставног суда Републике Молдавије. Дужност предсједника Уставног суда Републике Молдавије је обављао од маја 2017. године до фебруара 2018. године.

Објавио је више чланака у правним часописима, а написао је и прилог „Заштита избеглица према Европском суду за људска права“ за књигу „Jurisprudence of the International Legal Institutions in Refugee Matters“, издање UNHCR-а BO, Молдавија, Кишињев, 2000.

VALERIJA GALIĆ

Sutkinja

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

VALERIJA GALIĆ

Judge

Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

Rodena je 1956. godine u Splitu (Republika Hrvatska). Diplomirala je na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Godine 1981. uposliла se kao pripravnica u Sekretarijatu za zakonodavstvo tadašnjeg Izvršnog vijeća Skupštine SRBiH, odakle je upućena na sudačku praksu u Općinski sud I u Sarajevu. Nakon položenog pravosudnog ispita nastavila je raditi u Sekretarijatu za zakonodavstvo kao stručna suradnica, potom kao savjetnica i pomoćnica sekretara za zakonodavstvo Izvršnog vijeća Vlade R/FBiH do 1996. godine, odnosno do imenovanja na dužnost predstojnice Ureda za zakonodavstvo Vlade FBiH. Sudjelovala je kao članica više radnih povjerenstava za izradu i donošenje sustavnih zakona iz raznih oblasti. Kao predstavnica BiH iz FBiH i članica Povjerenstva za harmonizaciju pravnog sustava sa europskom legislativom sudjelovala je u nekoliko međunarodnih programa koji su realizirani u SAD-u i Francuskoj (Strasbourg).

Za sutkinju Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine izabrana je 2002. godine nakon konstituirajuće sjednice novoga saziva Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine. Od 2006. do 2012. godine obnašala je dužnost dopredsjednice Ustavnoga suda BiH u dva mandata, a dužnost predsjednice obavljala je od 2012. do 2015. godine.

Koautorica je i recenzentica nekoliko stručnih publikacija. Bila je članica Povjerenstva za polaganje stručnoga ispita za djelatnike uprave u Federaciji BiH, ispitivačica za predmete Osnove ustavnoga uređenja i Osnove uprave u Federaciji BiH i članica Povjerenstva za polaganje pravosudnog ispita na razini Federacije BiH. Članica je povjerenstava za polaganje pravosudnog ispita na razini BiH – ispitivačica za predmete Upravno pravo i Radno pravo. Kao predavačica sudjelovala je na više domaćih i međunarodnih skupova iz oblasti ustavnoga sudstva i zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Judge Galić was born in 1956 in Split (Republic of Croatia). She graduated from the Faculty of Law at the University of Sarajevo. In 1981 she was employed in the Secretariat for Legislation of the then Executive Council of the SRBiH Assembly as an intern. Thereupon, she was referred to the Municipal Court I in Sarajevo for training as a judge. Having passed the bar exam, she continued working first as a law clerk, then advisor and assistant secretary for legislation within the Executive Council of the R/FBiH Government until 1996. In 1996 she was appointed as the Secretary to the Office for Legislation of the FBiH Government. She was a member of a number of working commissions tasked with drafting organic laws covering various fields. As a representative of BiH from FBiH and a member of the Commission for Harmonization of the Legal System with the European Legislation, she participated in several international programs held in USA and France (Strasbourg).

In 2002 she was appointed Judge of the Constitutional Court at the constituent session of newly appointed judges of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina. From 2006 to 2012 she served as the Vice-President of the Constitutional Court of BiH for two terms. She was the President of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina from 2012 until 2015.

She is a co-author and reviewer of several professional publications. She was a member of the Commission for Professional Qualifications Exam for the Administration Employees of the FBiH and examiner in the following subjects: Fundamentals of the Constitutional System and Fundamentals of Administration in the FBiH. She was also a member of the Commission of Bar Examiners at the level of F BiH. She is the member of the Commissions of Bar Examiners at the level of BiH – the examiner in Administrative Law and Labour Law. As a lecturer, she participated in a number of national and international conferences on constitutional judiciary and the protection of human rights and fundamental freedoms.

Академик, проф. др МИОДРАГ СИМОВИЋ

Судија

Уставног суда Босне и Херцеговине

Academician prof. Dr MIODRAG SIMOVIĆ

Judge

Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

Рођен је у Фочи. Правни факултет завршио је у Новом Саду. На постдипломском студију кривичноправног смјера у Новом Саду стекао је звање магистра 1981. године, а на истом факултету одбранио је докторску дисертацију 1985. године. Након завршеног студија радио је у Министарству унутрашњих послова СРБиХ и Министарству правосуђа и управе СРБиХ. Од јануара 1991. до октобра 1993. године обављао је функцију потпредсједника Владе СРБиХ и Републике БиХ. За судију Уставног суда Републике Српске изабран је у децембру 1998. године и на тој функцији је остао до маја 2003. године, када је изабран за судију Уставног суда БиХ. Дужност потпредсједника Уставног суда Босне и Херцеговине обављао је у три мандата, а предсједника Суда од 2009. до 2012. године.

Редовни је професор правних факултета универзитета у Бањој Луци, Источном Сарајеву и Бихаћу. Био је ментор и члан више комисија за одбрану магистарских радова и докторских дисертација. Од 2011. године је инострани члан Руске академије природних наука, од 2012. године дописни члан Академије наука и умјетности Босне и Херцеговине, а од 2014. године редовни члан Европске академије наука и умјетности. Од 20. децембра 2018. године је редовни члан Академије наука и умјетности Босне и Херцеговине. Члан је Предсједништва Академије наука и умјетности и предсједник Одбора за правне науке Одјељења друштвених наука Академије наука и умјетности Босне и Херцеговине. Научној и стручној јавности презентовао је преко 500 радова. Аутор је 67 књига (22 као аутор и 45 као коаутор). Као референт учествовао је на преко 200 научних и стручних скупова у земљи и иностранству. Учествовао је и у 11 међународних пројеката.

Judge Simović was born in Foča. He graduated from the Faculty of Law in Novi Sad. He earned his master's degree after completion of the postgraduate studies in the Criminal Law in Novi Sad in 1981. He defended his doctoral thesis at the same Faculty in 1985. After completing his law studies he worked at the Ministry of Internal Affairs of SRBiH and the Judiciary and Administration Ministry of the SR BiH. From January 1991 to October 1993 he held the offices of the Vice-President of the Government of SR BiH and the Republic of BiH. He was appointed Judge of the Constitutional Court of the Republika Srpska in December 1998 and remained in office until May 2003, when he was appointed Judge of the Constitutional Court of BiH. He held the office of the Vice-President of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina for three terms and President of the Constitutional Court from 2009 to 2012.

He is a full professor at the Faculty of Law in Banja Luka, Istočno Sarajevo and Bihać. He was mentor and a member of several commissions for defence of master theses and doctoral dissertations. As of 2011, he is an international member of the Russian Academy of Natural Sciences and as of 2012 he is a corresponding member of the Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina. As of 2014 he is a full member of the European Academy of Sciences and Arts. As of 20 December 2018 he is a full member of the Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina. He is the member of the Presidency of the Academy of Sciences and Arts as well as the President of the Legal Sciences Board of the Department for Social Sciences of the Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina. He presented well over 500 papers to the scientific and professional community. He is an author of 67 books (22 as an author and 45 as a co-author). As a speaker, he participated at over 190 scientific and professional events, both home and abroad. He also participated in nine international projects.

SEADA PALAVRIĆ

Sutkinja

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

SEADA PALAVRIĆ

Judge

Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

Rodenja je 1954. godine u Tuzli. Pravni fakultet završila je na Univerzitetu u Sarajevu 1984. godine uz rad, a pravosudni ispit položila je 1995. godine. Prije i po završetku studija radila je u „Termoelektrani“ Tuzla, a od 1993. do 1994. godine obavljala je dužnost okružne inspektorice rada i sekretara Skupštine okruga Tuzla. Bila je predsjednica tima koji je osnovao Tuzlansko-podrinjski kanton kao prvi kanton FBiH. Od 1994. do 2002. godine bila je sekretar Skupštine Tuzlansko-podrinjskog kantona, zatim kantonalna pravobraniteljica Tuzlansko-podrinjskog kantona. Obavljala je dužnost pomoćnice federalnog ministra pravde i dužnost sekretara Ureda Vlade FBiH za saradnju i zastupanje pred Domom za ljudska prava za BiH i Ombudsmanom za BiH. Od 1996. do 2002. godine bila je zastupnica u Zastupničkom domu Parlamenta FBiH. Od 2002. do 2005. godine bila je zastupnica u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u kojem je bila članica Parlamentarne delegacije OSCE-a, Komisije za vanjske poslove, te Komisije za odbrambeno-sigurnosnu politiku u okviru koje je aktivno učestvovala u reformi odbrane BiH.

Za sutkinju Ustavnog suda Bosne i Hercegovine izabrana je 2005. godine. Dužnost predsjednice Suda obavljala je od 2008. do 2009. godine i u tom svojstvu je potpisala Memorandum o razumijevanju i saradnji sa Ustavnim sudom Republike Turske. 2009. godine izabrana je na dužnost potpredsjednice Ustavnog suda Bosne i Hercegovine koju je obavljala u dva mandata do 2015. godine. Bila je članica Tima Federacije BiH u provođenju Odluke visokog predstavnika za BiH o arbitraži za Dobrinju. Objavila je više stručnih radova. Učestvovala je na velikom broju konferencija u zemlji i inostranstvu na temu ljudskih prava i osnovnih sloboda, odnosno nadležnosti i odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

Judge Palavrić was born in Tuzla in 1954. She graduated from the Law Faculty of the University of Sarajevo in 1984 while employed. She passed the Bar exam in 1995. Prior to and upon completion of her studies, she was employed in the Thermoelectric Power Plant Tuzla. From 1993 to 1994, she held the offices of a District Labour Inspector and a Secretary of the Tuzla District Assembly. She was a President of the team that established the Tuzla-Podrinje Canton as the first canton in F BiH. From 1994 to 2002 she was the Secretary of the Tuzla-Podrinje Canton Assembly and, subsequently, held the position of the Cantonal Public Attorney of the Tuzla-Podrinje Canton. She also held the office of the Assistant Minister of Justice of F BiH and the Secretary of F BiH Government's Office for Cooperation with and Representation before the Human Rights Chamber for BiH and the Office of the Ombudsperson for BiH. From 1996 to 2002 she was a representative in the House of Representatives of the F BiH Parliament. From 2002 to 2005 she was a representative in the House of Representatives of the BiH Parliamentary Assembly, where she discharged the duties of a member of the Parliamentary Delegation to OSCE, Foreign Affairs Committee and Defence and Security Policy Committee thereby taking an active part in the BiH defence reform.

She was elected Judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina in 2005. She held the office of the President of the Court from 2008 to 2009. While in office, she signed the Memorandum of Understanding and Cooperation with the Constitutional Court of the Republic of Turkey. In 2009 she was elected Vice-President of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and served for two terms until 2015. She was a member of the F BiH Team involved in the implementation of the Arbitration Award for Dobrinja of the High Representative for BiH. She published a number of professional papers. She attended a large number of conferences, both at home and abroad, dealing with human rights and fundamental freedoms issues, more specifically the jurisdiction and decisions of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina.

GIOVANNI GRASSO

Judge

Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

GIOVANNI GRASSO

Sudija

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Judge Grasso was born in Catania (Italy) on 25 April 1950. He completed the Master of Laws degree from the University of Catania in 1972. He holds the office of the Judge from 1986, first as investigating judge at the Tribunal of Milan, and afterwards in the Legislative Office of the Ministry of Justice. He is a full professor of Criminal Law and European Criminal Law at the Law Faculty of the Catania University. He is a member of the Catania Bar and enrolled in the special register of licensed defence barristers for the superior courts. He serves as the President of the Centre for European Criminal Law in Catania. From 2009 to 2017 he was the Director of the Specialization School for Legal Professions "A. Galati" of the Catania University. He is also a member and contact point for Italy in the European Criminal Law Network (ECLAN). He is a member of the Scientific Council of the Siracusa International Institute for Criminal Justice and Human Rights, member of the Board of Trustees for the Liquidation of the Association La Margherita - Giustizia e Liberta, Rome. He was also a member of the Defence Counsel of the Municipality of Catania until June 2018. He was also the director and coordinator of investigating projects in the field of criminal law and European criminal law. Judge Grasso is the author of a large number of professional and scientific works published in prominent European scientific papers. He was the member of numerous scientific and professional bodies in the field of criminal law and participant in the conferences and working bodies dealing with international cooperation in criminal matters.

He served as the member of the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina from March 1996 to December 2003. He was the Vice-President of the Chamber and President of the II Panel from December 1998 to December 2002.

He was appointed Judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina on 15 December 2016.

Roden je 25. travnja 1950. godine u Kataniji (Italija). Magistrirao je pravo na Univerzitetu u Kataniji 1972. godine. Dužnost sudije obnaša od 1986. godine, najprije kao istražni sudac na Sudu u Miljanu, zatim u zakonodavnom uredu Ministarstva pravde. Profesor je na Pravnom fakultetu Univerziteta u Kataniji, na Katedri za Kazneno pravo i Europsko kazneno pravo. Član je Odvjetničke komore u Kataniji i nalazi se u posebnom registru licenciranih branitelja na višim sudovima. Predsjednik je Centra za europsko kazneno pravo u Kataniji. Od 2009. do 2017. godine bio je direktor Specijalističke škole za pravne profesije „A. Galati“ Univerziteta u Kataniji. Član je i kontakt-osoba za Italiju ECLAN-a (Mreža za europsko kazneno pravo). Član je Znanstvenog vijeća Međunarodnog instituta za kazneno pravosuđe i ljudska prava u Sirakuzi, član Upravnog odbora za likvidaciju Udruženja „La Margherita – Giustizia e Liberta“ (Rim). Bio je član Vijeća za obranu u općini Katanija do lipnja 2018. godine. Također je bio direktor i koordinator istraživačkih projekata u polju kaznenog prava i europskog kaznenog prava. Autor je velikog broja stručnih i naučnih radova objavljenih u eminentnim znanstvenim publikacijama diljem Europe. Bio je i član mnogobrojnih znanstvenih i stručnih tijela iz kaznenopravne oblasti i učesnik konferencija i radnih tijela o međunarodnoj suradnji u kaznenim stvarima.

Od ožujka 1996. godine do prosinca 2003. godine bio je član Doma za ljudska prava Bosne i Hercegovine, a od prosinca 1998. godine do prosinca 2002. godine dopredsjednik Doma za ljudska prava Bosne i Hercegovine i predsjednik Drugog vijeća.

Za suca Ustavnog suda Bosne i Hercegovine imenovan je 15. prosinca 2016. godine.

Суд у пленарном сазиву
Plenary Court

НАДЛЕЖНОСТ

Уставни суд ће штитити овај Устав.

а) Уставни суд има искључиву надлежност да одлучује у споровима који по овом Уставу настају између ентитета, или између Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, или између институција Босне и Херцеговине, укључујући, али се не ограничавајући само на то:

- Да ли је одлука неког ентитета да успостави специјални паралелни однос са неком од сусједних држава сагласна овом Уставу, укључујући и одредбе које се односе на суверенитет и територијални интегритет Босне и Херцеговине.
- Да ли је неки члан устава или закона ентитета у сагласности са овим Уставом.

Спорове могу покретати само чланови Предсједништва, предсједавајући Министарског савјета, предсједавајући или замјеник предсједавајућег било којег вијећа Парламентарне

JURISDICTION

The Constitutional Court shall uphold this Constitution.

а) The Constitutional Court shall have exclusive jurisdiction to decide any dispute that arises under this Constitution between the Entities or between Bosnia and Herzegovina and an Entity or Entities, or between institutions of Bosnia and Herzegovina, including but not limited to:

- Whether an Entity's decision to establish a special parallel relationship with a neighboring state is consistent with this Constitution, including provisions concerning the sovereignty and territorial integrity of Bosnia and Herzegovina.
- Whether any provision of an Entity's constitution or law is consistent with this Constitution.

Disputes may be referred only by a member of the Presidency, by the Chair of the Council of Ministers, by the Chair or a Deputy Chair of either chamber of the Parliamentary Assembly, by one-

Суткиње, судије, генерални секретар и регистрар Уставног суда у сали за вијеђање
Judges, Secretary General and Registrar of the Constitutional Court in the Deliberation Room

скупштине, једна четвртина чланова било ког вијећа Парламентарне скупштине или једна четвртина било ког законодавног вијећа неког ентитета.

б) Уставни суд има и апелациону надлежност над питањима по овом Уставу, која проистичу из пресуде сваког суда у Босни и Херцеговини.

ц) Уставни суд има надлежност у питањима која му упути било који суд у Босни и Херцеговини, а односи се на то да ли је закон на чијој вაљаности почива његова одлука, сагласан са овим Уставом, Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и њеним протоколима, или са законима Босне и Херцеговине; или у погледу постојања или дјелокруга неког општег правила међународног јавног права које је од значаја за одлуку тог суда.

(Члан VI/3 Устава БиХ)

fourth of the members of either chamber of the Parliamentary Assembly, or by one-fourth of either chamber of a legislature of an Entity.

b) The Constitutional Court shall also have appellate jurisdiction over issues under this Constitution arising out of a judgment of any other court in Bosnia and Herzegovina.

c) The Constitutional Court shall have jurisdiction over issues referred by any court in Bosnia and Herzegovina concerning whether a law, on whose validity its decision depends, is compatible with this Constitution, with the European Convention for Human Rights and Fundamental Freedoms and its Protocols, or with the laws of Bosnia and Herzegovina; or concerning the existence of or the scope of a general rule of public international law pertinent to the court's decision.

(Article VI(3) of the Constitution of BiH)

Predložena odluka Parlamentarne skupštine može biti proglašena destruktivnom po vitalni interes bošnjačkog, hrvatskog ili srpskog naroda većinom glasova iz redova bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata izabranih u skladu sa stavom 1, tačka a). Za donošenje takve odluke biće potrebna saglasnost Doma naroda, izglasana od strane većine bošnjačkih, većine hrvatskih i većine srpskih delegata koji su prisutni i glasaju.

Kada većina bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata stavi primjedbu na pozivanje na tačku e), predsjedavajući Doma naroda će odmah sazvati Zajedničku komisiju, koja se sastoji od tri delegata, od kojih je svaki izabran iz redova bošnjačkih, hrvatskih i srpskih delegata, u cilju razrješenja tog pitanja. Ukoliko to Komisija ne uspije u roku od pet dana, predmet se upućuje Ustavnom суду koji će po hitnom postupku preispitati proceduralnu ispravnost slučaja.

(Član IV/3.e) i f) Ustava BiH

A proposed decision of the Parliamentary Assembly may be declared to be destructive of a vital interest of the Bosniac, Croat, or Serb people by a majority of, as appropriate, the Bosniac, Croat, or Serb Delegates selected in accordance with paragraph 1(a) above. Such a proposed decision shall require for approval in the House of Peoples a majority of the Bosniac, of the Croat, and of the Serb Delegates present and voting.

When a majority of the Bosniac, of the Croat, or of the Serb Delegates objects to the invocation of paragraph (e), the Chair of the House of Peoples shall immediately convene a Joint Commission comprising three Delegates, one each selected by the Bosniac, by the Croat, and by the Serb Delegates, to resolve the issue. If the Commission fails to do so within five days, the matter will be referred to the Constitutional Court, which shall in an expedited process review it for procedural regularity.

(Article IV(3)(e) and (f) of Constitution of BiH)

Sala za održavanje sjednicâ vijećâ Ustavnog suda
Constitutional Court Chambers' Session Room

(1) Ustavni sud, osim vršenja funkcije sukladno odredbama Ustava, odlučuje o:

- a) izboru predsjednika i dopredsjednikā Ustavnoga suda;
- b) statusu i pravima u svezi sa imunitetom predsjednika i sudaca Ustavnoga suda;
- c) unutarnoj organizaciji Ustavnoga suda i Tajništva Ustavnoga suda;
- d) formiranju radnih tijela Ustavnoga suda;
- e) statusnim pitanjima osoba koje imenuje i razrješava Ustavni sud;
- f) planu rada Ustavnoga suda i njegovome izvršavanju;
- g) potrebama za financiranjem rada Ustavnoga suda;
- h) usvajanju godišnjega obračuna Ustavnoga suda;
- i) drugim pitanjima iz nadležnosti Ustavnoga suda.

(2) U ostvarivanju svoje finansijske samostalnosti Ustavni sud:

- a) utvrđuje prijedlog proračunskih sredstava potrebnih za izvršavanje nadležnosti Ustavnoga suda i upućuje ga Predsjedništvu Bosne i Hercegovine s ciljem uključivanja u prijedlog proračuna, u smislu članka VIII. Ustava;
- b) donosi finansijski plan Ustavnoga suda u kojem planira i donosi odluke o ostvarivanju prihoda i izvršavanju rashoda u tekućoj godini;
- c) usvaja godišnji obračun;
- d) odlučuje o korištenju donacija i drugih izvora sredstava.

(Članak 77. Pravila Ustavnog suda)

(1) In addition to its functions exercised in accordance with the provisions of the Constitution, the Constitutional Court shall also decide on:

- a) the election of the President and Vice-Presidents of the Constitutional Court;
- b) the status and immunity rights of the President and judges of the Constitutional Court;
- c) the internal organization of the Constitutional Court and the Secretariat of the Constitutional Court;
- d) the working bodies of the Constitutional Court;
- e) status issues of the persons appointed and dismissed by the Constitutional Court;
- f) the work schedule of the Constitutional Court and its execution;
- g) the financial needs of the Constitutional Court;
- h) adoption of the annual budget of the Constitutional Court;
- i) other issues within the competence of the Constitutional Court.

(2) In the exercise of its financial independence, the Constitutional Court shall:

- a) draw up a draft budget required to carry out of the Constitutional Court's competences and submit it to the Presidency of Bosnia and Herzegovina for the purpose of having it included in the Draft Budget pursuant to Article VIII of the Constitution;
- b) adopt a financial plan for the Constitutional Court in which it plans and takes decisions on the expected revenues and expenditures in the current year;
- c) adopt an annual budget;
- d) decide on the use of grants and other sources of revenues.

(Article 77 of the Rules of the Constitutional Court)

Судија не може да се уздржи од гласања.

(Члан 42/3 Правила Уставног суда)

Сваки судија који је учествовао у разматрању предмета има право да издвоји своје мишљење у складу или супротно одлуци, или да само дâ изјаву о неслагању или придрживању издвојеном мишљењу.

(...)

Издвојено мишљење се прилаже уз одлуку као анекс. Одлука се објављује у службеним гласилима и публикацији Уставног суда заједно са издвојеним мишљењем.

(Члан 43 Правила Уставног суда)

A judge may not abstain from voting.

(Article 43(1) of the Rules of the Constitutional Court)

Any judge who has taken part in the consideration of the case shall be entitled to state his/her opinion, concurring with or dissenting from the decision, or give a bare statement of dissent or joining a separate opinion.

(...)

A separate opinion shall be annexed to the decision. The decision, together with the separate opinion, shall be published in the Official Gazettes and the Bulletin of the Constitutional Court.

(Article 43 of the Rules of the Constitutional Court)

Sala za održavanje plenarnih sjednica i javnih rasprava

Plenary and Public Hearing Session Room

POSTUPAK

Većina svih članova suda sačinjava kvorum.

Sud će, većinom glasova svih članova, usvojiti svoja pravila o radu. Sud će voditi javne rasprave, a svoje odluke će javno obrazlagati i objavljivati.

(Član VI/2. Ustava BiH)

Ustavni sud odlučuje u sjednicama.

Sjednice Ustavnog suda su Plenarna sjednica, sjednica Velikog vijeća i sjednica Malog vijeća.

Ustavni sud odlučuje u Plenarnoj sjednici većinom glasova svih sudija Ustavnog suda kada odlučuje o predmetima iz nadležnosti Ustavnog suda:

PROCEDURE

A majority of all members of the Court shall constitute a quorum.

The Court shall adopt its own rules of court by a majority of all members. It shall hold public proceedings and shall issue reasons for its decisions, which shall be published.

(Article VI(2) of the Constitution of BiH)

The Constitutional Court shall take decisions sitting in sessions.

The sessions of the Constitutional Court shall be: the plenary Court, the session of the Grand Chamber and the session of the Chamber.

The Constitutional Court shall take decisions sitting in the plenary session, by a majority of votes of all the judges of the Constitutional Court, in the cases arising out of the competence of the Constitutional Court:

- a) iz člana VI/3.a) Ustava kada ih pokrenu ovlašteni podnositelji, te čl. VI/3.c), IV/3.f) Ustava i Amandmana I na Ustav (u dalnjem tekstu: Amandman I);
- b) u predmetima iz nadležnosti Ustavnog suda iz člana VI/3.b) Ustava koji se uvrste na dnevni red Plenarne sjednice;
- c) drugim pitanjima utvrđenim Ustavom, ovim pravilima i zaključkom Plenarne sjednice.

Veliko vijeće čine sudije koje su izabrali nadležni zakonodavni organi entitetā.

Predsjednik Ustavnog suda predsjedava Velikim vijećem, a u slučaju njegove spriječenosti, zamjenjuje ga jedan od potpredsjednika kojeg on odredi.

Veliko vijeće, većinom glasova svih sudija Ustavnog suda (najmanje pet sudija), odlučuje o predmetima iz nadležnosti Ustavnog suda iz člana VI/3.a), kada ih pokrenu neovlašteni podnositelji, i člana VI/3.b) Ustava, koji nisu uvršteni u dnevni red Ustavnog suda u Plenarnoj sjednici, i o drugim pitanjima koja se uvrste na dnevni red sjednice u skladu sa Ustavom i ovim pravilima.

Ukoliko nije donesena odluka, predmet se proslijeđuje Ustavnom sudu u Plenarnoj sjednici u tekstu koji predlaže sudija izvjestitelj, ako Veliko vijeće ne odluči drugačije.

Malo vijeće sastoji se od predsjednika Ustavnog suda i dva potpredsjednika iz reda sudija koje su izabrali nadležni zakonodavni organi entitetā. Malim vijećem predsjedava predsjednik Ustavnog suda.

Malo vijeće jednoglasno odlučuje o zahtjevima za donošenje privremenih mjera i o administrativnim pitanjima o kojima se ne odlučuje u sjednicama Ustavnog suda.

(Čl. 8, 9, 10. i 12. Pravila Ustavnog suda)

Rad Ustavnog suda je javan.

(...)

Javnost postupka pred Ustavnim sudom isključena je na sjednicama Suda, osim na javnoj raspravi.

(Čl. 13. i 14. Pravila Ustavnog suda)

- a) under Articles VI(3)(a), where instituted by an authorized applicant, VI(3)(c) and IV(3)(f) of the Constitution and Amendment I to the Constitution (hereinafter: Amendment I);
- b) under Article VI(3)(b), which are included in the agenda of the plenary Court;
- c) other issues set forth in the Constitution, these Rules and conclusion of the plenary Court.

The Grand Chamber shall be composed of the judges elected by the competent Entity Legislature.

The President of the Constitutional Court shall preside at the sessions of the Grand Chamber. If he/she is prevented from sitting, he/she shall be replaced by one of the Vice-Presidents whom he/she shall designate.

The Grand Chamber shall take decisions, by a majority of votes of all the judges of the Constitutional Court (a minimum of five judges) on the cases arising out of the competence of the Constitutional Court under Article VI(3)(a), when instituted by an unauthorized applicants and Article VI(3)(b) of the Constitution which are not included in the agenda of the plenary Court and on other issues included in the agenda of the session in accordance with the Constitution and these Rules.

If no decision is taken, the case shall be referred to the Constitutional Court sitting in the plenary session with a text proposed by a Judge Rapporteur, unless the Grand Chamber decides otherwise.

The Chamber shall be composed of the President of the Constitutional Court and two Vice-Presidents from among the judges elected by the competent Entity Legislature. The President of the Constitutional Court shall preside over the Chamber.

The Chamber shall take decisions, by a unanimous vote, on the requests for interim measures, on administrative issues, which are not decided at the sessions of the Constitutional Court.

(Articles 8, 9, 10 and 12 of the Rules of the Constitutional Court)

The work of the Constitutional Court shall be public.

(...)

The public shall be excluded, in the proceedings before the Constitutional Court, from the working sessions, except for a public hearing.

(Articles 13 and 14 of the Rules of the Constitutional Court)

*Sastanak Tajništva Ustavnog suda
Meeting of the Secretariat of the Constitutional Court*

TAJNIŠTVO USTAVNOG SUDA

U obavljanju stručnih i drugih poslova Ustavnog suda pomaže Tajništvo.

U okviru Tajništva se formiraju odjeli čiji se djelokrug utvrđuje Odlukom o ustrojstvu Tajništva Ustavnog suda, koju donosi Ustavni sud u plenarnoj sjednici.

Tajništvom rukovodi generalni tajnik, koji pomaže Ustavnemu sudu u obavljanju njegovih funkcija, te odgovara za ustrojstvo i aktivnosti Tajništva, po ovlasti predsjednika Ustavnog suda.

Najsloženije stručne poslove koji se odnose na ostvarivanje prava i dužnosti Ustavnog suda, pored generalnoga tajnika Ustavnog suda, obavljaju registrar, šefovi odjela, šef Kabineta Ustavnog suda, pomoćnik generalnoga tajnika Ustavnog suda, pravni savjetnici sudaca koje imenuje i razrješava Ustavni sud u plenarnoj sjednici.

(Čl. 106. i 107. Pravila Ustavnog suda)

SECRETARIAT OF THE CONSTITUTIONAL COURT

The Secretariat of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina (hereinafter: the Secretariat) shall assist the Constitutional Court in performing its professional and other duties.

Departments, the scope of whose work shall be established by a Decision on the Organization of the Secretariat taken by the Constitutional Court sitting in plenary, shall be formed within the Secretariat.

The Secretariat shall be managed by the Secretary General who shall assist the Constitutional Court in the performance of its functions and be responsible for the organization and activities of the Secretariat under the authorization of the President of the Constitutional Court.

In addition to the Secretary General of the Constitutional Court, the most complex professional duties relating to exercising of the rights and duties of the Constitutional Court shall be carried out by the Registrar, Heads of Departments, Head of Office of the President of the Constitutional Court, Assistant Secretary General of the Constitutional Court, legal advisors to the judges who are appointed and dismissed by the plenary Court.

(Articles 106 and 107 of the Rules of the Constitutional Court)

Ured registrara

U ovom Uredu obavljaju se pravni, studijsko-analitički, stručno-operativni i drugi stručni poslovi u svezi s ostvarivanjem nadležnosti Ustavnog suda iz čl. VI/3.(a), VI/3.(b), VI/3.(c) i IV/3.(f) Ustava Bosne i Hercegovine. U okviru tih poslova vrši se obrada zahtjeva za pokretanje postupaka/apelacija i drugih podnesaka, što uključuje izradu nacrta odluka i rješenja, referata, analiza, obaveštenja i informacija. Također se obavljaju i stručni poslovi koji se odnose na pripremanje i održavanje javnih rasprava, poslovi ustavnosudske prakse i dokumentacije, prevođenje i lektoriranje, te drugi poslovi po registrarovom nalogu. Poslovi iz nadležnosti Ureda registrara obavljaju se u više unutarnjih organizacijskih jedinica, a registrar je odgovoran za funkcioniranje Ureda sukladno potrebama Ustavnog suda.

Office of Registrar

This Office shall carry out legal, research and analytical, operational and other professional duties in exercising jurisdiction of the Constitutional Court arising under Article VI(3)(a) and VI(3)(b), VI(3)(c) and IV(3)(f) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina. The following duties shall be carried out: processing of the requests for initiating proceedings/ appeals and other submissions, including draft decisions and rulings, reports, analysis, notifications and information. This Office also carries out administrative duties concerning the preparation and holding of the public hearings, duties relating to the constitutional jurisprudence and documentation, translation and proofreading and other duties as assigned by the Registrar. Duties arising under the competences of the Office of Registrar shall be carried out in several organisational units and Registrar shall be responsible for operations of the Office in accordance with the needs of the Constitutional Court.

*Sastanak Ureda registrara
Meeting of the Office of Registrar*

Предсједник Уставног суда Босне и Херцеговине Мирсад Ћеман, потпредсједници Уставног суда БиХ Мато Тадић и Златко М. Кнежевић и судија Уставног суда БиХ Валерија Галић боравили су у службеној посјети Европском суду за људска права у Стразбуру, август, 2016. године

President of the Constitutional Court of BiH Mirsad Ćeman, Vice-Presidents of the Constitutional Court of BiH Mato Tadić and Zlatko M. Knežević and Judge of the Constitutional Court of BiH Valerija Galić on an official visit to the European Court of Human Rights in Strasbourg, August 2016.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Уставни суд Босне и Херцеговине континуирано сарађује с уставним, односно другим највишим националним судовима који обављају функције уставног судства у другим земљама, те са Савјетом Европе и Европском комисијом за демократију путем права (Венецијанска комисија) и с Европским судом за људска права.

У оквиру програма непосредне билатералне сарадње, у априлу 2017. године предсједник Уставног суда БиХ Мирсад Ћеман, потпредсједници Уставног суда БиХ Мато Тадић и Златко М. Кнежевић, те судија Уставног суда БиХ Валерија Галић боравили су у радној посјети Уставном суду Републике Аустрије, а у априлу 2018. године делегација Уставног суда Републике Аустрије боравила је у службеној узвратној посјети Уставном суду БиХ. Делегацију Уставног суда Републике Аустрије сачињавали су: предсједница Уставног суда Републике Аустрије др Brigitte Bierlein, судија

INTERNATIONAL COOPERATION

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina cooperates with constitutional courts and other highest national courts falling within the scope of constitutional judiciary in other countries, Council of Europe, European Commission for Democracy through Law (Venice Commission) and European Court of Human Rights.

In April 2017, in the context of bilateral cooperation, the President of the Constitutional Court of BiH Mirsad Ćeman, Vice-Presidents of the Constitutional Court of BiH Mato Tadić and Zlatko M. Knežević, and Judge of the Constitutional Court of BiH Valerija Galić paid a working visit to the Constitutional Court of the Republic of Austria. In April 2018, a delegation of the Constitutional Court of the Republic of Austria, consisting of the President of the Constitutional Court of the Republic of Austria Dr Brigitte Bierlein, Judges Prof. Wolfgang Brandstetter, Prof. Nikolaus Bachler and the Head of the Protocol, Dr Reinhild

Делегација Уставног суда Босне и Херцеговине у радној посјети Уставном суду Републике Аустрије, Беч, април 2017. године

Delegation of the Constitutional Court of BiH on a working visit to the Constitutional Court of the Republic of Austria, Vienna, April 2017.

проф. др Wolfgang Brandstetter, судија др Nikolaus Bachler и шеф Протокола др Reinhild Huppmann.

У оквиру дугогодишње сарадње, у септембру 2018. године у радној посјети Уставном суду Босне и Херцеговине били су предсједник Уставног суда Турске Zühtü Arslan, судија Уставног суда Републике Турске Hasan Tahsin Gökcan, судија Уставног суда Републике Турске Recep Kümürçü и судија извјестилац Уставног суда Републике Турске Sermin Birtane.

У јуну 2018. године Уставни суд су посетили представници Врховног савезног суда Њемачке, односно судије и тужиоци савезних покрајина Њемачке. У октобру 2018. године делегација Уставног суда БиХ, у организацији Њемачке фондације „Konrad Adenauer“, боравила је у студијској посјети Савезному уставном суду Њемачке, Врховном покрајинском суду у Карлсруеу, Савезному министарству правде и заштите потрошача Њемачке, те Савезному вијећу Њемачке (Bundesrat).

У оквиру сарадње с уставним судовима из региона, Уставни суд Босне и Херцеговине је у сарадњи и уз финансијску подршку Њемачке фондације за међународну правну сарадњу (IRZ) у протекле три године организовао три регионалне конференције: „Одлуке Европског суда за људска права и њихов утицај на стандарде националних уставних судова“ (Сарајево, 2016), „Уставни судови – проглашена и стварна независност“ (Јахорина, 2017) и „Пореско право и уставно судство“ (Брчко, 2018). Представници Уставног суда БиХ такође редовно учествују на конференцијама у региону.

Huppmann paid an official return visit to the Constitutional Court of BiH.

In September 2018, the President of the Constitutional Court of the Republic of Turkey Zühtü Arslan, Judge of the Constitutional Court of the Republic of Turkey Hasan Tahsin Gökcan, Judge of the Constitutional Court of Turkey Recep Kümürçü and Judge-Rapporteur of the Constitutional Court of the Republic of Turkey Sermin Birtane paid a working visit to the Constitutional Court of BiH.

In June 2018, the representatives of the Federal Court of Justice of Germany, composed of judges and prosecutors of the Federal States of Germany paid a visit to the Constitutional Court of BiH. In October 2018, a delegation of the Constitutional Court of BiH paid a study visit to the Federal Constitutional Court of Germany, Federal Court of Justice in Karlsruhe, Federal Ministry of Justice and Consumer Protection of Germany and the Federal Council of Germany (Bundesrat).

In the context of the cooperation with regional constitutional courts in the past three years, the Constitutional Court of BiH organized three regional conferences in cooperation with and with financial support from the German Foundation for International Legal Cooperation (IRZ): “Decisions of the European Court of Human Rights and their Impact on Standards of National Constitutional Courts” (Sarajevo, 2016); “Constitutional Court – Proclaimed and Real Independence (Jahorina, 2017) and “Tax Law in Constitutional Court Jurisdiction” (Brčko, 2018).

Делегација Уставног суда Републике Турске у радној посјети Уставном суду Босне и Херцеговине, Сарајево, септембар 2018. године

Delegation of the Constitutional Court of the Republic of Turkey on a working visit to the Constitutional Court of BiH, Sarajevo, September 2018

Предсједник Уставног суда БиХ Мирсад Ћеман међу учесницима Међународне конференције „Улога Уставног суда у изградњи владавине права – заштита људских права и слобода“, Будва, децембар 2016. године

President of the Constitutional Court Mirsad Ćeman with the participants of the International Conference „The Role of the Constitutional Court in Developing the Rule of Law – Protecting Human Rights and Freedoms“, Budva, December 2016

Уставни суд БиХ и AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe) из Лондона као сор организатори, а у сарадњи с Високим судским и тужилачким савјетом Босне и Херцеговине, у новембру 2017. године организовали су у Сарајеву, у оквиру Правосудног форума за БиХ, Годишњу конференцију „Право на образложену одлуку – обавезан

Учесници Друге годишње конференције највиших судова у Босни и Херцеговини, Бања Лука, новембар 2018. године

Participants of the Second Annual Conference of the Highest Courts in Bosnia and Herzegovina, Banja Luka, November 2018

The representatives of the Constitutional Court of BiH attend conferences in the region on a regular basis.

In November 2017 in Sarajevo, the Constitutional Court of BiH and the AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe), London, as co-organizers, in cooperation with the High Judicial and Prosecutorial Council of BiH organized an Annual Conference entitled "The Right to Reasoned Judgment - Mandatory Standard in Court Proceedings" within the Judicial Forum for Bosnia and Herzegovina. In November 2018 in Banja Luka, the Second Annual Conference on the topic "Special Investigative Actions" was organized in cooperation with the Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces (DCAF).

Предсједници и судије уставних судова Босне и Херцеговине, Црне Горе, Хрватске, Македоније, Србије, те представници IRZ-а у току Регионалне конференције „Пореско право и Уставно судство“, Брчко, април 2018. године

Presidents and judges of the Constitutional Courts of Bosnia and Herzegovina, Croatia, Macedonia, Serbia and representatives of the IRZ at the Regional Conference on the topic of "Tax Law in Constitutional Court Jurisdiction", Brčko, April 2018

The Constitutional Court of BiH has participated in the work of the World Conference on Constitutional Justice as a full member thereof. In September 2017, the President of the Constitutional Court of BiH Mirsad Ćeman and Vice-President of the Constitutional Court of BiH Mato Tadić attended the Fourth Congress of the World Conference on Constitutional Judiciary on the topic "The Rule of Law and Constitutional Justice in the Modern World", which was held in Vilnius, Republic of Lithuania.

стандарт у поступку пред судом“, а у новембру 2018. године у Бањој Луци Другу годишњу конференцију о теми „Посебне истражне радње“ уз додатну сарадњу са Женевским центром за демократску контролу оружаних снага (DCAF).

Као пуноправни члан, Уставни суд Босне и Херцеговине је наставио учествовати у раду Свјетске конференције уставних судова. У септембру 2017. године предсједник Уставног суда БиХ Мирсад Ђеман и потпредсједник Уставног суда БиХ Мато Тадић учествовали су на Четвртом конгресу Свјетске конференције о уставном судству који је одржан у Вилњусу, Република Литванија. Основна тема конгреса је била „Владавина права и уставно судство у модерном свијету“.

Уставни суд Босне и Херцеговине постао је члан Конференције европских уставних судова 2000. године и од тада његови представници редовно учествују на сједницама Конгреса. Предсједник Уставног суда Босне и Херцеговине Мирсад Ђеман учествовао је на XVII конгресу Конференције европских уставних судова који је у јуну 2017. године одржан у Батумију, Грузија. У јуну 2018. године, уз Међународну конференцију посвећену 25. годишњици Уставног суда Чешке Републике, одржан је и састанак Круга предсједника у функцији припрема XVIII конгреса Конференције европских уставних судова на којем су учествовали предсједник Уставног суда БиХ Златко М. Кнежевић и потпредсједник Уставног суда БиХ Мирсад Ђеман.

Представници Уставног суда редовно учествују и на осталим међународним симпозијумима и конференцијама.

Предсједник и потпредсједник Уставног суда Босне и Херцеговине Мирсад Ђеман и Мато Тадић на Међународној конференцији поводом 25. годишњице Уставног суда Републике Бугарске, Софија, септембар 2016. године

President and Vice-Presidents of the Constitutional Court of BiH Mirsad Čeman and Mato Tadić at the International Conference held on the occasion of the 25th Anniversary of the Constitutional Court of the Republic of Bulgaria, Sofia, September 2016

The Constitutional Court of BiH was admitted to the Conference of European Constitutional Courts membership in 2000 and since then its representatives have attended the sessions of the Congress on a regular basis. President of the Constitutional Court of BiH Mirsad Čeman attended the XVII Congress of the Conference of European Constitutional Courts, which was held in Batumi, Georgia, in June 2017. In June 2018, in addition to the International Conference held on the occasion of the 25th Anniversary of the Constitutional Court of the Czech Republic, the President of the Constitutional Court of BiH Zlatko M. Knežević and Vice-President of the Constitutional Court of BiH Mirsad Čeman attended a meeting of the Circle of Presidents with the aim of preparing the XVIII Congress of the Conference of the European Constitutional Courts.

Учесници Међународне конференције организоване поводом 25. годишњице Уставног суда Чешке Републике и састанак Круга предсједника у функцији припрема XVIII конгреса Конференције европских уставних судова, Праг, јун 2018. године

Participants of the International Conference held on the occasion of the 25th Anniversary of the Constitutional Court of the Czech Republic and meeting of the Circle of Presidents to prepare the XVIII Congress of the Conference of the European Constitutional Courts, Prague, June 2018

The representatives of the Constitutional Court of BiH participate in other international symposiums and conferences on a regular basis.

The Constitutional Court of BiH maintains regular cooperation with and organizes gatherings with the representatives of national and international institutions active in Bosnia and Herzegovina, including diplomatic missions and representative

Уставни суд Босне и Херцеговине редовно одржава сарадњу и реализује сусрете с представницима домаћих и међународних институција коједелују у Босни и Херцеговини, укључујући дипломатске мисије и представништва. У радним и куртоазним посјетама Уставном суду Босне и Херцеговине у протеклом периоду били су, између осталих, Њ. е. Haldun Koç, амбасадор Републике Турске у БиХ, Њ. е. Martin Pamer, амбасадор Републике Аустрије у БиХ, Њ. е. Jakub Skalník, амбасадор Чешке Републике у БиХ, Њ. е. Drahoslav Štefánek, амбасадор и шеф Канцеларије Савјета Европе у БиХ, Њ. е. José María Valdemoro Giménez, амбасадор Краљевине Шпаније у БиХ, Њ. е. амбасадор Lars-Gunnar Wigemark, шеф Делегације Европске уније у БиХ и специјални представник Европске уније у БиХ, др László Trócsányi, министар правде Мађарске, са сарадницима, у пратњи Józsefa Négyesija и Leonóre Gulyás, амбасадора и

Предсједник Ђеман, потпредсједници Тадић и Кнежевић с Martinom Pamerom, амбасадором Републике Аустрије у БиХ, Сарајево, март 2017. године

President Češman and Vice-Presidents Tadić and Knežević with His Excellency Martin Pamer, Ambassador of the Republic of Austria to Bosnia and Herzegovina, Sarajevo, March 2017

конзула Мађарске у БиХ, Hartmut Rank, директор Програма за владавину права за Југоисточну Европу Фондације „Konrad Adenauer“ итд.

Године 2016. успјешно је окончан пројекат „Подршка Уставном суду Босне и Херцеговине“ који је започет 2013. године и реализован донацијом Министарства иностраних послова Краљевине Норвешке. Реализација овог пројекта била је веома важан корак у комплетирању система информационе подршке раду Уставног суда Босне и Херцеговине.

bodies. The following persons paid courtesy or working visits to the Constitutional Court of BiH over the past period: His Excellency Haldun Koç, Ambassador of the Republic of Turkey to BiH, His Excellency Martin Pamer, Ambassador of the Republic of Austria to BiH, His Excellency Drahoslav Štefánek, Ambassador and Head of the Council of Europe Office in BiH; His Excellency José María Valdemoro Giménez, Ambassador of the Kingdom of Spain to BiH; His Excellency Ambassador Lars-Gunnar Wigemark, Head of the EU Delegation to Bosnia and Herzegovina and European Union Special Representative in Bosnia and Herzegovina; Dr László Trócsányi Minister of Justice of Hungary, and His Excellency Józsefa Négyesija and Her Excellency Leonóre Gulyás, Ambassador and Consul of Hungary to BiH, Mr. Hartmut Rank, Head of the Rule of Law Programme South East Europe of the Konrad-Adenauer-Stiftung, and many others.

Предсједник Уставног суда Златко М. Кнежевић и Њ. е. амбасадор Lars-Gunnar Wigemark, шеф Делегације Европске уније у Босни и Херцеговини и специјални представник Европске уније у Босни и Херцеговини, Сарајево, јул 2018. године

President of the Constitutional Court of BiH Zlatko M. Knežević and His Excellency Ambassador Lars-Gunnar Wigemark, Head of the EU Delegation to Bosnia and Herzegovina and European Union Special Representative in Bosnia and Herzegovina, Sarajevo, July 2018

In 2016, the Constitutional Court of BiH successfully completed the Project entitled „Support to the Constitutional Court of BiH“ which started in 2013 owing to the donation of the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of Norway. The implementation of this Project was an important step to complete the IT system as a support to the work of the Constitutional Court of BiH.

BIBLIOTEKA USTAVNOG SUDA

Biblioteka Ustavnog suda BiH smještena je u prostorijama sjedišta Suda. Po svojoj namjeni ubraja se u specijalne biblioteke i namijenjena je isključivo stručnom i naučnoistraživačkom radu zaposlenih u Ustavnom sudu BiH. Stručnjacima izvan Suda dostupna je uz najavu.

Rad Biblioteke reguliran je Pravilnikom o radu Biblioteke.

Bibliotečki fond, koji se sastoji od reprezentativne građe iz područja pravnih nauka, ali i ostalih društvenih nauka, stvara se i dopunjuje kupovinom, razmjenom i poklonom i stručno obrađuje primjenom jedinstvenog načina obrade zasnovanog na međunarodnim standardima. On-line katalog nudi mogućnost pretraživanja cijelokupne zbirke prema različitim kriterijima (autor, naslov, izdavač itd.) od kojih je najinteresantniji pretraživanje po ključnim riječima.

LIBRARY OF THE CONSTITUTIONAL COURT

The library of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina is located at the Court's seat. Given its purpose, it is a specialized library exclusively intended for professional use and research by the employees of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina. The library is also available for research by interested outside experts (by appointment).

The library operates in accordance with the Library Regulations.

The library resources, consisting of an impressive collection related to the legal science field as well as other social sciences are continuously expanded through purchases, exchanges and donations. The library resources are processed through application of a uniform method based on the international standards. On-line catalogue is equipped with search engine facilitating the search of the entire collection by entering different features (author, title, publisher etc.) including key-word option as the most interesting search option.

*Čitaonica Biblioteke Ustavnog suda
Reading Room in the Library of the Constitutional Court*

Zahvaljujući sredstvima koja je dobio u proteklom periodu od vlada Sjedinjenih Američkih Država, Republike Austrije, Grčke, Velike Britanije, Republike Francuske, Kraljevine Španije, Kraljevine Švedske, Savezne Republike Njemačke i Kraljevine Norveške, te od Evropske komisije i ICITAP-a, Ustavni sud je uspio obnoviti svoje prostorije, unaprijediti svoj informacioni sistem, izdavačku djelatnost i dopuniti svoj knjižni fond.

Owing to the donations received in the past from the governments of the United States, Republic of Austria, Greece, Great Britain, Republic of France, Kingdom of Spain, Kingdom of Sweden, Federal Republic of Germany and Kingdom of Norway as well from the European Commission and ICITAP, the Constitutional Court managed to renovate its premises, improve the information system and its publishing capacities as well as restock the library.

Biblioteka Ustavnog suda BiH omogućuje sudijama Ustavnog suda, pravnim savjetnicima i stručnim saradnicima da prate razvoj naučne misli u oblasti ustavnog prava, kao i da budu u toku sa praksom Evropskog suda za ljudska prava i praksom evropskih ustavnih sudova i drugih sudova jednake nadležnosti.

The library of the Constitutional Court of BiH provides resources for the Judges of the Constitutional Court, legal advisors and judicial associates and keeps them updated with the developments of a scientific thought in the field of constitutional law and with the case-law of the European Court for Human Rights, European Constitutional Courts and other courts of equivalent jurisdiction.

*Hol ispred sala Ustavnog suda
Hall in front of the Session Rooms of the Constitutional Court*

СЈЕДИШТЕ УСТАВНОГ СУДА БиХ

Просторије Уставног суда Босне и Херцеговине смјештене су у згради Предсједништва Босне и Херцеговине која се налази у центру Сарајева.

Изграђена је 1886. као зграда Земаљске владе, према пројекту архитекте Јосипа Ванџаша. Њеном изградњом започела је интензивна градња јавних објеката у Сарајеву.

За архитектуру Босне и Херцеговине из аустроугарског периода карактеристични су историцизам и еклектицизам, тј. интерпретирани су европски стилови при чему се у великој мјери водило рачуна о аутохтоној архитектури оријенталног типа.

Зграда Предсједништва Босне и Херцеговине изграђена је у духу неоренесансе који је, због своје класичности, универзалности и симболичности, био најприкладнији стил за градњу јавних објеката државног значаја. Ванџашев пројекат је рађен по угледу на велике фиorentинске палате, чије фасаде украсавају рустикално обрађени квадери и архиволте око прозора.

Укупна површина зграде износи 3.082 квадратна метра и има 203 просторије, Свечани салон у висини два спрата и унутрашње двориште. Првобитни изглед ове зграде промијењен је 1911. године, када је одлуком Босанског сабора а према пројекту архитекте Карла Паржика, дограђен трећи спрат на ком су данас смјештене просторије Уставног суда Босне и Херцеговине.

THE SEAT OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF BiH

The premises of the Constitutional Court are situated in the building of the Presidency of Bosnia and Herzegovina located in the centre of Sarajevo.

The Presidency building was built in 1886 according to the design of architect Josip Vančaš as the building of the National Government. This initiated an intensive construction of public buildings in Sarajevo.

Emergence of historicism and eclecticism is a characteristic feature of the architecture of Bosnia and Herzegovina from the Austro-Hungarian period. The European styles were interpreted while a special care was given to the autochthonous architecture of an oriental style.

The building of the Presidency of Bosnia and Herzegovina was built in the neo-renaissance style which is at the same time classical, universal and symbolic and the most appropriate style for the construction of public buildings of importance for the country. The design of Josip Vančaš was inspired by the great Florentine palaces with facades decorated with rustically embossed quadrants and archivolts around the windows.

The total area of the building is 3,082 square meters including a total of 203 rooms, two-floor Ceremonial Hall and an inside courtyard. The original design of this building was changed in 1911 when, according to the decision of the Bosnian Parliament and new design of architect Karlo Paržik, a third floor was built, which presently houses the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina.

*Sala za održavanje plenarnih sjednica i javnih rasprava
Plenary Session and Public Hearing Room*

Kada je u postupku pred Ustavnim sudom potrebno izravno raspraviti pitanje značajno za donošenje odluke, Ustavni sud će u plenarnoj sjednici održati javnu raspravu.

O potrebi da se održi javna rasprava Ustavni sud odlučuje na prijedlog suca izvjestitelja ili drugoga suca.

(Članak 46. Pravila Ustavnog suda)

When necessary to directly deliberate on an issue relevant for taking a decision during the proceedings before the Constitutional Court, the plenary Court shall hold a public hearing.

The Constitutional Court shall take a decision on the need to hold a public hearing, on a proposal of a Judge Rapporteur or another judge.

(Article 46 of the Rules of the Constitutional Court)

**Predsjednice/ci Ustavnog suda BiH od svibnja 1997.
Предсједнице/ци Уставног суда БиХ од маја 1997.
Predsjednici/ce Ustavnog suda BiH od maja 1997.
Presidents of the Constitutional Court of BiH (May 1997 to present)**

1. Mirko Zovko/Мирко Зовко (29.7.1997 – 7.6.1999)
2. Prof. dr. Kasim Begić/Проф. др Касим Бегић (7.6.1999 - 2.2.2001)
3. Prof. dr. Snežana Savić/Проф. др Снежана Савић (2.2.2001 - 23.5.2002)
4. Mato Tadić/Мато Тадић (30.5.2003 - 27.5.2006)
5. Hatidža Hadžiosmanović/Хатиџа Хаџиосмановић (27.5.2006 - 19.8.2008)
6. Seada Palavrić/Сеада Палаврић (20.8.2008 - 31.5.2009)
7. Prof. dr. Miodrag Simović/Проф. др Миодраг Симовић (1.6.2009. - 26.5.2012)
8. Valerija Galić/Валерија Галић (26.5.2012 - 27.5.2015)
9. Mirsad Ćeman/Мирсад Ђеман (од 27.5.2015 - 31.5.2018)
10. Zlatko M. Knežević/Златко М. Кнежевић (од 31.5.2018)

**Sutkinje i suci Ustavnog suda BiH od svibnja 1997.
Судије Уставног суда БиХ од маја 1997.
Sutkinje i sudije Ustavnog suda BiH od maja 1997.
Judges of the Constitutional Court of BiH (May 1997 to present)**

1. Dr. Hans Danelius/Др Ханс Данелијус (30.10.1996 - 23.5.2002)
2. Prof. dr. Louis Favoreu/Проф. др Луи Фавро (30.10.1996 - 23.5.2002)
3. Prof. dr Joseph Marko/Проф. др Јозеф Марко (30.10.1996 - 23.5.2002)
4. Marko Arsović/Марко Арсовић (15.3.1997 - 29.1.2000)
5. Prof. dr. Vítomir Popović/Проф. др Витомир Поповић (15.3.1997 - 23.5.2002)
6. Prof. dr. Ismet Dautbašić/Проф. др Исмет Даутбашић (18.3.1997 - 16.10.1998)
7. Mirko Zovko/Мирко Зовко (18.3.1997 - 23.5.2002)
8. Dr. Zvonko Milićko/Др Звонко Миљко (18.3.1997 - 23.5.2002)
9. Prof. dr. Kasim Begić/Проф. др. Касим Бегић (18.3.1997 - 23.5.2002)
10. Azra Omeragić/Азра Омерагић (11.12.1998 - 23.5.2002)
11. Prof. dr. Snežana Savić/Проф. др Снежана Савић (4.5.2000 - 23.5.2002)
12. Prof. Didier Maus/Проф. Диђије Мос (11.7.2002 - 2.12.2003)
13. Tudor Pantíru/Тудор Пантиру (од 11.7.2002.)
14. Prof. David Feldman/Проф. Дејвид Фелдман (11.7.2002 - 31.12.2010)
15. Prof. dr. Čazim Sadiković/Проф. др Џазим Садиковић (30.7.2002 - 1.4.2005)
16. Hatidža Hadžiosmanović/Хатиџа Хаџиосмановић (30.7.2002 - 19.8.2008)
17. Mato Tadić/Мато Тадић (од 30.7.2002)

18. Valerija Galić/Валерија Галић (од 30.7.2002)
19. Prof. dr. Miodrag Simović/Проф. др Миодраг Симовић (од 13.5.2003)
20. Jovo Rosić/Јово Росић (9.10.2003 - 27.11.2006)
21. Prof. dr. Constance Grewe/Проф. др Констанс Грewe (24.5.2004 - 4.12.2016)
22. Krstan Simić/Крстан Симић (5. 6.2007 - 4.3.2010)
23. Mirsad Ćeman/Мирсад Ђеман (од 20.8.2008.)
24. Margarita Caca-Nikolovska/Маргарита Цаца-Николовска (од 1.2.2011)
25. Giovanni Grasso/Ђованни Грасо (од 15.12.2016)

**Glavni tajnici/ce Ustavnog suda BiH od svibnja 1997.
Генерални секретари Уставног суда БиХ од маја 1997.
Generalni sekretari Ustavnog suda BiH od maja 1997.
Secretary Generals of the Constitutional Court of BiH (May 1997 to present)**

1. Milica Dalagija/Милица Далагија (1997 - 3.3.1999)
2. Biljana Potparić/Биљана Потпарић (4.3.1999 - 31.12.2000)
3. Dušan Kalember/Душан Калембер (1.1.2001 - 13.2.2008)
4. Zdravko Đuričić/Здравко Ђуричић (28.3.2008 - 27.6.2015)
5. Nataša Vuković/Наташа Вуковић (од 26.10.2015)

**Registrari Ustavnog suda BiH od prosinca 2003.
Регистрари Уставног суда БиХ од децембра 2003.
Registrari Ustavnog suda BiH od decembra 2003.
Registrars of the Constitutional Court of BiH (December 1997 to present)**

1. Faris Vehabović, M.A./Мр Фарис Вехабовић (30.4.2004 - 30.11.2007)
2. Zvonko Mijan/Звонко Мијан (од 3.10.2008.)

Opaska/Напомена/Napomena/Note

Конституирајућа сједница Уставног суда у првом сазиву одржана је 23. svibnja 1997. године. Мандат првог сазива трајао је пет година. Конституирајућа сједница Уставног суда у другом сазиву одржана је 30. svibnja 2003. године.

Конституирајућа сједница Уставног суда у првом сазиву одржана је 23. маја 1997. године. Мандат првог сазива трајао је пет година. Конституирајућа сједница Уставног суда у другом сазиву одржана је 30. маја 2003. године.

Конституирајућа сједница Уставног суда у првом сазиву одржана је 23. маја 1997. године. Мандат првог сазива трајао је пет година. Конституирајућа сједница Уставног суда у другом сазиву одржана је 30. маја 2003. године.

Constituting session of the Constitutional Court with initially appointed judges was held on 23 May 1997. The term of judges initially appointed was five years. Constituting session of the Constitutional Court in the subsequent appointment was held on 30 May 2003.